

Za Adrijo . . .

Povest iz uskoško-benečanskih bojev. Spisala Lea Fatur.

(Dalje.)

IX.

Mestna vrata so zaprta. Po senjskih ulicah kraljuje burja, išče mrak otrok. Kosmatinec, dolg kot žrd in tenak kot nit, se ozira zaman za njimi. Skrbne Senjanke so sklicale svoje nemirneže okrog ognjišča, so spravile perilo, plenice raz kline pod oknom. Da ne dahne mrak v perilo, da ne škoduje otrokom.

Uskoški otroci sede za ognjiščem, jedo papeščak¹, se igrajo s kokami². Možje drgnejo rjo raz puškovnike, brusijo nože, cepijo s cepljenko trske, navijajo skozi gladež volneno ali laneno nit raz motovilo, pletejo male ravšeljne³, velike mreže. Gospodinje kuhajo pšenico, kašo — pripravljajo suhe ribe. Druge ženske pleto maje, nogavice, kape. Predejo ovčjo volno, lan; tko, šivajo, vezejo, delajo opanke, pisane šlebedrice⁴, tople pačme⁵. Veselo plapolaj ogenj.

¹ Korenine, krompirju podobne.

² Pečena, razpokana koruza.

³ Mreža na okroglem lesu. Tudi za rake.

⁴ Suknjeni solni, bogato izvezeni.

⁵ Šolni, spleteni iz suknenih štritofov, toplo podloženi.

Stara babica vrti preslico in pripoveduje otrokom, kako nevarno da je zdaj zunaj za otroke, fante in deklice. Po otroke hodi mrak, jih odnaša v visoke gore. Hodi po nje Martaloz, jim pojé srce, jih proda na Turško. Odrastlo mladino lovi volkodlak, povodni mož, muči jo mora, mami vešča. Zato ostajata dober fant, pošteno dekle zvečer doma, zato naredi skrbna gospodinja morsko nogo na vratih, da zabrani vhod volkodlaku in mori. Polno neznanih bitij, zlih moči izpušča nečisti duh ponoči. Noč ima moč. Če slišite tuljenje volka na Strmcu — ni to volk, ki bi prišel rad po ovco v Senj, rajnik je, grešnik, ki se vrača v podobi volka z onega sveta in izpije kri živalim, človeku. Pozabili so neprevidni sorodniki, da bi mu zastavili pri pogrebu pot — a zdaj odganjaj ga . . . Treba ga je izkopati, mu predreti s svežim kolom srce . . . Tako je v mraku in noči polno tajnih moči in nevarnosti. Stopiš nevede na križpot, na koreninico, in ne veš več, kje si. Vile te vzamejo v svoje kolo, ti zapojo, da ti ostane glava in srce bolno žive dni.

Živo oko široko odprto, poslušaj uskoška kri. Deklice se stiskajo plaho k babici, fantiči gledajo v omreženo okno, v dimnik. Kaj ne migajo tam suhe